

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu yönergenin amacı Kurum genelinde enerji yönetimi uygulamalarının düzenlenmesi, enerjinin etkin ve verimli kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin Kurum bütçesi üzerindeki yükünün azaltılması, çevrenin korunması için enerji kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla Kurum Enerji Yönetim Biriminin kurulması ve Enerji Yöneticilerinin görevlendirilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu yönerge; 18/04/2007 tarih ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik, 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, 16/08/2019 tarih ve 30860 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 25/01/2020 tarih ve 31019 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamındaki Kurum genelindeki binalarda, endüstriyel işletmelerde, iletim ve dağıtım şebekelerinde, ulaşımda, enerji verimliliğine yönelik hizmetler ile çalışmaların yönlendirilmesine ve yaygınlaştırılmasına, enerji yöneticileri ile enerji yönetim biriminin görev ve sorumluluklarına, enerji verimliliği ile ilgili eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine, etüt ve projelere, yenilenebilir enerji kaynakları gibi alternatif enerji kullanımının özendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu yönerge, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa, 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğe, 5/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğine, 2019/18 sayılı Cumhurbaşkanlığı’nın Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu Konulu Genelgesine, ETKB’nin Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberine, 2012- 2023 Enerji Verimliliği Strateji Belgesine ve 2017-2023 Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı’na dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu yönergede geçen;

- a) Alt Birim Amiri: Üst yönetimce belirlenen, Merkezde Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanlığı’na bağlı müdürü, taşrada Elektromekanik Şube müdürlerini,
- b) Atık: Kullanılmış lastikler, boya çamurları, solventler, plastikler, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yakıt olarak kullanılması uygun görülen atık yağlar ve diğer atıkları,
- c) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- ç) Bina: Konut, hizmet ve ticari amaçlı kullanıma yarayan yapı veya yapı topluluğunu,
- d) Bina Yöneticisi: Bina yönetimini sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,
- e) Birim: Enerji Yönetim Birimini,
- f) Birim Amiri: Biriminin yönetim ve organizasyonundan sorumlu olan Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanı,
- g) Endüstriyel işletme: Yıllık toplam enerji tüketimleri bin TEP ve üzeri olan işletmeleri,
- ğ) Enerji Kimlik Belgesi: Asgari olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, sera gazı salınımı seviyesi, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içeren belgeyi,
- h) Enerji Verimliliği: Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan birim hizmet veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasını,
- ı) Enerji Verimliliği Yazılımı: Enerji verimliliği çalışmaları kapsamında kurumun faydalanacağı, süreçlerin elektronik ortamda yürütülüp veri toplama, değerlendirme, analiz ve paylaşım işlemlerinin yapılabileceği entegre bilişim sistemini,
- i) Enerji Yöneticisi: Kanun kapsamına giren binalarda ve endüstriyel işletmelerde enerji yönetimi

ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu ve enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişiyi,

j) Enerji Yönetimi: Enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini,

k) Enerji Yönetim Birimi: Enerji yönetimi uygulamalarını gerçekleştirmek üzere binalarda enerji kimlik belgesinin alınması ile ilgili işlemler, bina kontrolleri, endüstriyel işletmelerde yapılacak işlemler, denetim faaliyetleri, enerjinin uzaktan takibi ve otomasyonu, enerji yönetimi, enerji kültürü ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi amacıyla Birim Amiri ve Üst Yönetime karşı sorumlu olacak şekilde oluşturulan yapıyı,

l) Etüt: Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkânların ortaya çıkarılması için yapılan, bilgi toplama, ölçüm, değerlendirme ve raporlama aşamalarından oluşan; enerji tasarruf potansiyellerini ve bu potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri ölçüm, hesap ve piyasa araştırmaları ile belirleyen ve Bakanlık tarafından yayımlanan usul ve esaslara uygun şekilde yapılan çalışmaları,

m) Eylem Planı: 2017-2023 Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planını

n) Kurum: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunu (TKİ),

o) Proje: Enerji verimli takım ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, iyileştirme ve proses düzenleme gibi yollarla gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması gibi konulardaki çözümleri içine alan yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak, hazırlanan verimlilik artırıcı projeyi,

ö) Proje Uzmanı: Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina Yönetim Sistemleri ile ihtiyaca göre farklı amaçlar için tertip edilen organizasyondan sorumlu enerji yöneticisi, mühendis veya diğer personeli,

p) TEP: Ton Eşdeğer Petrolü,

r) Üst Yönetim: Birim Amirinin bağlı bulunduğu kişi/kişiler ve kurulları, ifade eder.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu yönergenin ilkesi, enerji yönetimi faaliyetlerinin bir plan ve program dâhilinde yürütülmesini sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Kuruluşu, Görevleri, Organizasyon Yapısı

Enerji Yöneticisinin Görevlendirilmesi ve Görevleri

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Kuruluşu

MADDE 6 – (1) 18/4/2007 tarih ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa dayanılarak; 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte ve ilgili diğer mevzuatta belirtilen görevleri yapmak, hizmet ve uygulamaları takip etmek, kontrol etmek, denetlemek ve koordine organı olarak faaliyette bulunmak, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminin yürütümünü ve devamlılığını sağlamak üzere Kurum Enerji Yönetim Birimi kurulduktan sonra Bakanlığa sunulur.

(2) Kurum Enerji Yönetim Birimi Amiri, bu yönergede belirtilen Birim Amiridir. Kurum Enerji Yönetim Birimi; Merkezde Birim Amirine bağlı olarak çalışan Alt Birim Amirinin (Müdür) sevk ve idaresindeki, Taşrada Alt Birim Amirlerinin (Elektromekanik Şube Müdürleri) sevk ve idaresindeki Enerji Yöneticileri, Yönetim Sistemleri Uzmanları, Binaların Enerji Verimliliği Sorumluları, Sanayi Enerji Verimliliği Sorumluları atölye ve üretim sahalarından sorumlu birimlerin teknik personeli, proje uzmanları ve diğer teknik ve idari personellerden oluşur. Merkez ve taşradaki Alt Birim Amirleri, Birim Amirine bağlı çalışır. Bakanlık tarafından onaylanan Enerji Yönetim Biriminin, Kurum Organizasyon Şemasındaki yeri ilgili şube müdürleriyle ilintilidir. İlgili şube müdürleri kendi görevleri dışında bu yönergede belirtilen hususlarla görevlidir.

Kurum Enerji Yönetimi Biriminin Görevleri

MADDE 7 - (1) Enerji Yönetim Biriminin Görevleri;

a) Enerji Yönetim Birimi 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve bu kanuna göre çıkarılan yönetmelik, genelge, tebliğler ile Cumhurbaşkanlığının 2019/18 sayılı Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu konulu Genelgesi, ilgili diğer mevzuat ile bunlara bağlı çıkarılacak mevzuat çerçevesinde görevlerini yürütür. Bu çerçevede Enerji Yönetim Birimi; Enerji yönetimi konusunda hedef ve öncelikleri tanımlayan bir enerji politikası oluşturur, Enerji Yönetim Biriminin ve enerji yöneticilerinin hiyerarşik yapı içindeki yerini, görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlar, bunları yazılı kurallar halinde yayımlamak suretiyle, tüm çalışanların ve enerji yönetimi faaliyetleri ile ilgili kişilerinbunlardan haberdar edilmesini sağlar.

b) Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik kapsamında, Bakanlık tarafından kamu kesimine ait enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü binalar ve

endüstriyel işletmelerde enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirleri belirler, bunların fayda ve maliyetlerini belirlemek üzere etüt yapar/yaptırır.

c) 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği ilgili binalara Enerji Kimlik Belgesi’nin alınmasını sağlar. Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında toplantıların yapılması, enerji verimliliği çalışmalarının planlanması, denetlenmesi, raporların hazırlanması, Enerji Verimliliği Yazılımına bilgilerin girilmesi, kontrol edilmesi iş ve işlemlerini Birim Amiri ve Üst Yönetim ile koordineli biçimde yapar.

ç) Enerji kullanımına ve enerji yönetimi konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yıllık bilgileri her yıl Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa gönderir, Bakanlık bünyesinde bulunan Enerji Verimliliği Portalına veri girişlerini yapar/yaptırır.

d) Kurum bünyesinde enerji yönetim faaliyetlerini, belgelendirmeye esas olan yürürlükteki ulusal veya uluslararası TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına ve diğer standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağlar.

e) Enerji yöneticisi değişikliklerinde, görevde bulunanın ayrılmasını müteakip, yasal süre içerisinde, görevlendirilen yeni enerji yöneticisinin/yöneticilerinin bilgilerinin Bakanlığa bildirilmesini sağlar.

f) Toplam inşaat alanı onbin metrekarenin üzerinde olan kurum binalarına yapı kullanma izni alınmasını ve takip eden bir yıl içinde Bakanlığa bildirilmesini sağlar.

g) Kurumun Bakanlık ile yaptığı yazışmalara esas verileri ilgilisiyle paylaşır.

ğ) Kamuda enerji tüketiminin azaltılması için kamu çalışanlarını bilinçlendirmek amacıyla hizmet içi eğitim, seminerler vb. düzenlenmesine yönelik ilgili birimlerle koordineli çalışmalar yapar.

h) Kurumda yapılan veya yaptırılan etütlere ilişkin raporlar ve etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin birer suretini Bakanlığa gönderir veya gönderilmesini sağlar.

ı) Denetim faaliyetlerinde görev alır.

i) Bakanlık tarafından yapılacak veya şirketlere yaptırılacak etüt çalışmaları için gerekli çalışmaları yapar.

j) Kurum binalarının tasarım aşamasındaki enerji performansının altına inmeyecek şekilde işletilmesi için gerekli bakım, onarım ve tadilatların yapılmasında diğer ilgililer ile birlikte görev alır.

k) Enerji yönetim birimi, yılda en az 1 defa birim amirinin başkanlığında toplanır, yapılan görüşmeler ve yapılan/yapılacak işler, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi standardı kapsamında kullanılan tutanaklar/formlar ile kayıt altına alınır.

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Organizasyon Yapısı

MADDE 8 - (1) Kurum Enerji Yönetim Birimi, Kurum organizasyon şemasındaki hiyerarşiye göre Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanına bağlı olarak 4 alt birimden oluşur. Bu birimler, Merkez Teşkilatında (Koordinasyon ve Takip Müdürlükleri dahil) Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanlığı altındaki Müdüre, Taşra Teşkilatında Elektromekanik Şube Müdürlüklerine bağlı olarak faaliyetlerini yürütür. Enerji Yönetim Birimi Üst Yönetim Oluru ile merkez ve taşra teşkilatlarından bu yönergenin 6. Maddesinde tarif edilen personellerden oluşur. Organizasyon Yapısı ve birimin kimlerden oluştuğu, birim bünyesinde oluşturulan ekipler ve personellerin görevleri Olurda açık bir şekilde yer alır.

Enerji Yöneticisinin Görevlendirilmesi

MADDE 9 – (1) Enerji Yöneticisi, Enerji Yöneticisi Sertifikası sahibi, tercihen ulusal veya uluslararası TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi ile ilgili iç tetkik veya baş tetkikçi eğitimi almış olanlardan Merkezde Genel Müdür, Taşra Teşkilatında ise İşletme Müdürü onayı alınarak görevlendirilir.

Enerji Yöneticisinin Görevleri

MADDE 10- (1) Enerji Yöneticisinin Görevleri;

a) Bu Yönerge hükümleri kapsamındaki görevleriyle ilgili işlerde Alt Birim Amirine bağlı çalışır.

b) 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği kapsamında, binanın enerji performansını etkileyen mimari, mekanik, elektrik ve aydınlatma gibi sistemlerin verimlilikleri ile ilgili konularda yapılması gerekli bakımları, testlerin zamanında ve uygun şekilde yapılması ve binanın tasarım aşamasındaki enerji performansının altına inmeyecek şekilde işletilmesi için gerekli bakım, onarım ve tadilatların yapılması için diğer sorumlular ile birlikte çalışır.

c) TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına göre veri toplama, değerlendirme ve planlama, uygulama, raporlama, Enerji Yönetim Sisteminde ve enerji verimliliğinde çalışmalarında

devamlılığı sağlamak için çalışır, sonuçlarına göre kararlar alır, uygulanması için Enerji Yönetim Biriminin onayına sunar.

ç) 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik, genelge ve tebliğ hükümlerine göre emirleri yerine getirmek için denetimler yapar veya yaptırır, eksiklikleri belirler, tutanak ve rapor hazırlayarak Enerji Yönetim Biriminin onayına sunar.

d) Enerji Yönetim Birimi ile diğer birimler arasındaki koordinasyonu sağlar.

e) Kurum Enerji Yönetim Birimi toplantılarına iştirak eder.

f) Görev alanındaki hizmetlerin daha iyi yürütülmesi ve geliştirilmesini sağlamak için teklifte bulunur.

g) Görev alanına giren konularda istenen bilgilerin ilgili makamlara/mercilere zamanında ulaştırılmasını sağlar.

ğ) Gelişme ve uygulamalarla ilgili hususları ilgili merci/mercilere bildirir.

h) Kuruma ait binalarda, atölye ve üretim sahalarında enerji performansını etkileyen mimari, mekanik, elektrik ve aydınlatma gibi sistemlerin verimlilikleri ile ilgili konularda yapılması gerekli işlemleri (bakım, tamir, yenileme, kontrol vb.) yapar ve/veya yapılması için ilgili Başkanlık ve/veya Müdürlüklere gerekli bildirimlerde bulunur.

ı) Gerektiğinde Bakanlığın veya Kurumun düzenleyeceği faaliyetlere katılır.

i) Enerji verimliliği ile ilgili yapılacak hizmet içi eğitim, seminer ve diğer faaliyetlere katılır, yapılacak çalışmalarda gerekli katkıyı sağlar.

j) Enerji Verimliliği Denetim Yönetmeliği gereği Bakanlık denetçilerinin, yerinde yapacağı denetleme ve incelemeler ile alakalı talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi verir ve denetlemeler için gerekli şartları sağlar.

k) Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, plân, program dâhilinde amirlerinin kendisine verdiđi görevleri yapar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönergede Hüküm Bulunmayan Hususlar, Yürürlük ve Yürütme

Yönergede Hüküm Bulunmayan Hususlar

MADDE 11 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hususlarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürü yürütür.